

Brusel 21. března 2025
(OR. en)

7288/25

COMPET 176
IND 86
POLCOM 58
RECH 112
CLIMA 79
ENER 83
ENV 186
ECOFIN 310
UD 51
EMPL 94
SOC 142

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	20. března 2025
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2025) 125 final
Předmět:	SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ Evropský akční plán pro ocel a kovy

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2025) 125 final.

Příloha: COM(2025) 125 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 19.3.2025
COM(2025) 125 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Evropský akční plán pro ocel a kovy

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Evropský akční plán pro ocel a kovy

Není náhodou, že Evropská unie byla vybudována na oceli. Evropa má dlouhou a hrdou historii výroby oceli a základních kovů¹. Evropské dovednosti v oblasti vysoce hodnotných a dalších výrobků z oceli a základních kovů mají nepostradatelný přínos pro mnoho navazujících průmyslových odvětví a výrobků. Tato odvětví mají zásadní význam pro hospodářskou bezpečnost a sociální stabilitu EU. Vzhledem k jejich strategickému významu byly v Kompasův konkurenceschopnosti² ocel a kovy označeny za klíčovou oblast opatření.

Všechna tato odvětví se potýkají se stejnými hlavními problémy, pokud jde o jejich konkurenceschopnost: vysoké náklady na energii, vystavení nerovným podmínkám v mezinárodní hospodářské soutěži, investiční potřeby v oblasti dekarbonizace a regulační zátěž. V posledním desetiletí se podíl EU na celosvětové výrobě oceli snížil na 7–8 % a výroba primárního hliníku představuje pouze 3,8 %³. Souběžně s tím jiné země, zejména Čína a v posledních letech Indie a některé další země v Asii a na Blízkém východě své výrobní kapacity masivně rozšiřovaly, často za podpory subvencí narušujících hospodářskou soutěž. V důsledku toho se odhaduje, že jen v případě samotné oceli existovala v roce 2024 celosvětová nadměrná kapacita, která více než 4,5násobně převyšovala roční spotřebu v EU⁴.

Zatímco výroba v EU je stále schopna pokrýt většinu domácí poptávky EU po oceli (90 %)⁵ a mědi (83 %)⁶, situace je více znepokojivá v oblasti hliníku (46 %)⁷ a niklu (25 %)⁸, zejména s ohledem na předpokládaný vysoký růst poptávky po hliníku, mědi a niklu do roku 2030. Všechny tyto kovy mají navíc zásadní význam pro obranu. Například hlavní bojový tank obsahuje 50 až 60 tun vysoce kvalitní oceli, samohybný dělostřelecký systém až 100 tun a stíhací letoun obsahuje tři tuny hliníku⁹. Zajištění stabilního a odolného dodavatelského řetězce těchto materiálů je nezbytné pro posílení evropské obranné technologické a průmyslové základny, zajištění připravenosti a vnitřní bezpečnosti EU, uspokojení potřeb EU v oblasti obrany a letectví a kosmonautiky a zajištění technologické suverenity.

(¹) Mezi základní kovy patří kromě železa a oceli také feroslitiny, které jsou úzce spjaty s hodnotovým řetězcem oceli, a neželezné kovy hliník, měď a nikl. Tento akční plán je zaměřen na základní kovy, které se vyrábějí a obchodují ve velkých objemech, a nikoli na technologické kovy vyráběné v menších objemech nebo drahé kovy, které jsou často kritickými surovinami, a proto se na ně vztahují ustanovení aktu o kritických surovinách.

(²) COM(2025) 30, [10017eb1-4722-4333-add2-e0ed18105a34_en](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/com_memo_25_30).

(³) <https://international-aluminium.org/statistics/primary-aluminium-production/>.

(⁴) Zdroj: Výbor OECD pro ocel: 96. zasedání Výboru pro ocel: Prohlášení předsedy | OECD, <https://www.oecd.org/en/about/news/speech-statements/2024/11/96th-session-of-the-steel-committee-statement-by-the-chair.html>.

(⁵) Zdroj: Eurofer, 126 mil. tun výroby / 138 mil. tun reálné spotřeby v roce 2023.

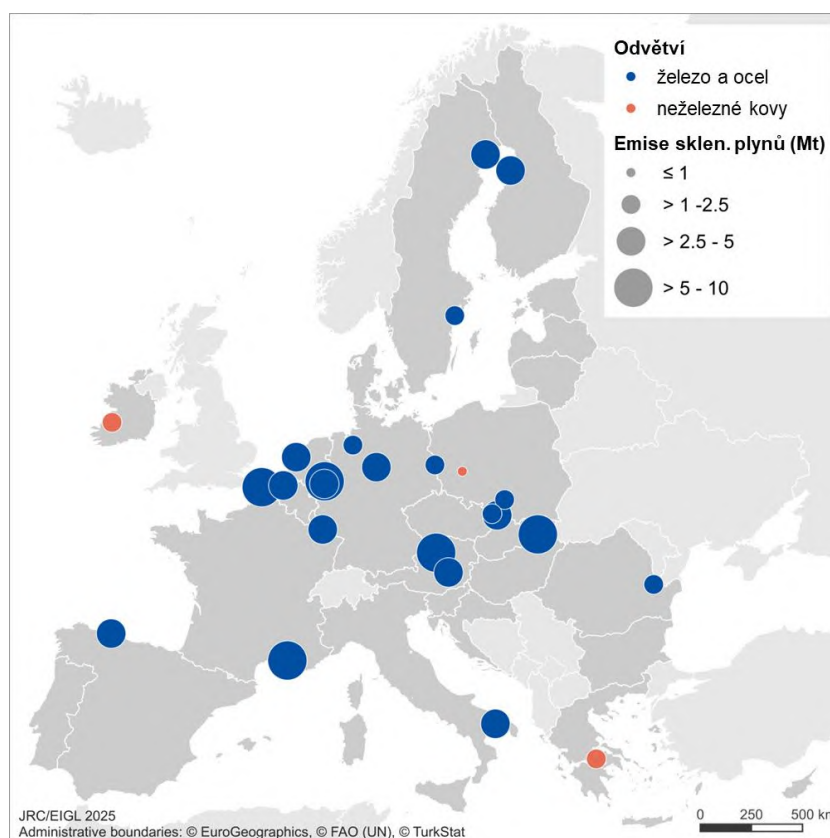
(⁶) Zdroj: Informační přehled SCRREEN 2023 o mědi.

(⁷) Zdroj: European Aluminium: 7 % domácí primární výroby + 39 % domácí recyklace v roce 2023.

(⁸) Zdroj: Informační přehled SCRREEN 2023 o niklu.

(⁹) [Knihovna publikací Společného výzkumného střediska – Suroviny v evropském obranném průmyslu](#).

Evropská odvětví kovů se zavázala investovat do technologií zaměřených na dekarbonizaci a odstranění znečišťujících látek a přispívat k ambicím EU v oblasti klimatu a životního prostředí, přičemž odvětví kovů¹⁰ se v roce 2022 na celkových emisích skleníkových plynů v EU podílela 8,1 %¹¹ a jsou také významným zdrojem látek znečišťujících ovzduší¹². Současná hospodářská situace, která se vyznačuje nízkou návratností kapitálu, nedávným stlačením marží v důsledku celosvětové nadměrné kapacity, neochotou zákazníků platit příplatek za čisté technologie a nedostatečnými pobídkami prostřednictvím regulačních zásahů, však investice odvětví kovů v EU do dekarbonizace ztěžuje. V důsledku toho **není obchodní a finanční motivace dostatečná k tomu, aby přilákala investory a zákazníky. Bez robustních opatření a investic existuje i nadále reálné riziko zavírání závodů a úpadku průmyslu, což bude mít vážné důsledky pro klíčové hospodářské regiony v celé Evropě i pro naše strategická odvětví, jako je obranný a kosmický průmysl, a omezí jejich kapacitu dodávat kritické schopnosti a vybavení s takovou flexibilitou a rychlostí, které jsou v rychle se měnícím geopolitickém kontextu nezbytné.**

Lokality ocelářských závodů a závodů na výrobu neželezných kovů, které jsou mezi 100 největšími producenty emisí skleníkových plynů v EU. Zdroj: JRC, Geografická laboratoř pro energetiku a průmysl.

Například společnost ThyssenKrupp v prosinci 2024 oznámila, že plánuje v Německu propustit 11 000 zaměstnanců. V listopadu 2024 společnost ArcelorMittal odložila své investice do dekarbonizace v celé Evropě. Dále v červnu 2024 oznámila úpadek společnost

(¹⁰) Pojem „kovy“ zde zahrnuje také důležitá použití kovů v podobě jejich anorganických sloučenin, včetně (například) materiálů pro baterie, fotovoltaiky a polovodičů.

(¹¹) Zdroj – Eurostat, zahrnuje těžbu, výrobu základních kovů a zpracování kovů.

(¹²) Zdroj: Portál průmyslových emisí, 2022.

Liberty Ostrava v České republice. Varovný signál o riziku deindustrializace vydává odvětví hliníku, které trvale ztratilo významnou část své evropské výrobní kapacity. Navíc je od roku 2021 více než 50 % primární výrobní kapacity odstaveno. Od roku 2017 se v EU také snižuje výroba oceli, a to ze 160 milionů tun na 126 milionů tun v roce 2023. Současná míra využití kapacity ocelářského průmyslu ve výši přibližně 65 % je z dlouhodobého hlediska neudržitelná, protože taková kapitálově náročná odvětví musí pracovat s kapacitou vyšší než 85 %, mají-li být v tržních podmínkách konkurenceschopná.

V **Dohodě o čistém průmyslu¹³** a v **Akčním plánu pro cenově dostupnou energii¹⁴** byla oznámena řada opatření a potřeba konkrétního akčního plánu pro odvětví kovů. Pozornost je zaměřena na klíčové výzvy v oblasti konkurenceschopnosti, jako je snížení nákladů na energii, vytváření rozhodujících trhů pro nízkouhlíkové výrobky, zvyšování oběhovosti, vyrovnávání mezinárodních podmínek, vytváření kvalitních pracovních míst a mobilizace investic. EU se bude při dosahování svých cílů v oblasti čistého průmyslu i nadále opírat o silná globální partnerství.

Tento akční plán uvedené širší iniciativy doplňuje a stanoví ucelený pracovní program pro krátkodobý až střednědobý horizont. Vychází z dialogu o oceli, který svolala předsedkyně Komise dne 4. března, a z řady širších konzultací. Zabývá se některými klíčovými odvětvově specifickými záležitostmi, které brání evropským odvětvím kovů v dosažení prosperity a v dekarbonizaci. Stanoví konkrétní opatření, která mohou ve svém souhrnu přinést pro odvětví kovů okamžitou úlevu a zároveň je utvrdit v jejich plánech dekarbonizace a investičních rozhodnutích. Další podklady a zdrojovou analýzu potřeb a problémů odvětví kovů a názorů vyjádřených různými zúčastněnými stranami obsahuje dokument **Cesta transformace pro odvětví kovů¹⁵**, zveřejněný společně s tímto akčním plánem. Tento akční plán zohlední **probíhající partnerství EU se třetími zeměmi, zejména s kandidátskými zeměmi**, které se začleňují do jednotného trhu a směřují k členství v EU. Strategický přístup k posílení odolnosti dodavatelského řetězce by mohl zahrnovat investice v partnerských zemích a nové vymezení průmyslové spolupráce s cílem vytvořit udržitelnější a odolnější ekosystém výroby oceli.

Tento akční plán je postaven na šesti hlavních pilířích: zajištění dostatku čisté a cenově dostupné **energie**, zamezení **úniku uhlíku**, podpoře a ochraně evropských průmyslových **kapacit**, podpoře **oběhovosti** kovů, ochraně kvalitních **pracovních míst v průmyslu** a snižování rizik prostřednictvím **rozhodujících trhů** a podpory **investic**.

1. ZAJIŠTĚNÍ PŘÍSTUPU K ČISTÉ A CENOVĚ DOSTUPNÉ ENERGII PRO ODVĚTVÍ KOVŮ

Náklady na energii zůstávají klíčovým faktorem konkurenceschopnosti odvětví kovů. Náklady na energii představují v odvětví kovů a oceli větší podíl výrobních nákladů než v jiných odvětvích. Již před energetickou krizí činil tento podíl v odvětví oceli přibližně 17 %¹⁶ a v odvětví hliníku 40 %¹⁷. Během energetické krize v roce 2022 dosahovaly tyto hodnoty až 80 %¹⁸. V roce 2025 sice ceny energie ve srovnání s rokem 2022, kdy dosáhly

⁽¹³⁾ https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/clean-industrial-deal_cs.

⁽¹⁴⁾ https://energy.ec.europa.eu/strategy/affordable-energy_cs.

⁽¹⁵⁾ https://single-market-economy.ec.europa.eu/document/download/fe4b7a0b-cfb9-49fd-9d37-139c1e23832d_en.

⁽¹⁶⁾ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC121276>.

⁽¹⁷⁾ <https://www.reuters.com/markets/commodities/sky-high-energy-costs-fan-fire-under-aluminium-zinc-prices-2022-08-12/>.

⁽¹⁸⁾ <https://www.reuters.com/markets/commodities/sky-high-energy-costs-fan-fire-under-aluminium-zinc-prices-2022-08-12/>.

svého maxima, klesly, ale stále zůstávají vyšší než v minulosti, a to i v porovnání s jinými mezinárodními výrobními lokalitami. Ceny elektřiny jsou v EU 2–3krát vyšší než v USA¹⁹ a ceny zemního plynu jsou téměř pětkrát vyšší než v USA²⁰. Nejúčinnější cestou k dekarbonizaci některých forem výroby oceli a kovů zůstává přímá elektrifikace, zatímco jiné budou záviset na metodách nepřímé elektrifikace, jako je například výroba vodíku elektrolýzou, která zvyšuje podíl nákladů na energii na celkových výrobních nákladech ve srovnání s technologiemi založenými na fosilních palivech. Zajištění přístupu k nižším cenám elektřiny je proto pro podporu této transformace klíčové. Důležité jsou rovněž technologie jako zachycování a ukládání uhlíku a oběhové využívání surovin.

Snížení cen energie pro energeticky náročná odvětví

Abychom tuto náročnou situaci překonali, musí být energie cenově dostupnější. **Akční plán pro cenově dostupnou energii** obsahuje důležité prvky řešení, zejména v něm byla oznámena opatření pro zefektivnění síťových poplatků, snížení energetických daní a odvodů, usnadnění smluv o nákupu elektřiny, urychlení povolovacího procesu, rozšíření a modernizaci sítí a podporu flexibility v elektrizační soustavě. Kromě toho budou energeticky náročná odvětví patřit mezi subjekty, které budou mít největší prospěch z pilotního programu Evropské investiční banky pro podnikové smlouvy o nákupu elektřiny.

Další řešení **konkrétně zaměřená na energeticky náročná odvětví** by měla být úměrná tomu, jakou roli hrají náklady na energii pro konkurenceschopnost a dekarbonizaci těchto odvětví. Komise vede konzultace s členskými státy o nástroji státní podpory čisté flexibility založeného na smlouvách o nákupu elektřiny a na závazku průmyslu spotřebovávat čistou elektřinu. Kromě toho Komise poskytne členským státům pokyny pro tvorbu režimů veřejné podpory čisté energie prostřednictvím dvousměrných rozdílových smluv, včetně jejich kombinace se smlouvami o nákupu elektřiny. Cílem je poskytnout energeticky náročným odvětvím dočasnou cenovou úlevu, aby se umožnily investice do dekarbonizace v EU. Veřejná podpora v odvětví energetiky by měla věnovat zvláštní pozornost **energeticky náročným odvětvím a odvětví kovů**, zejména pokud jsou k dispozici elektrifikační technologie a podniky mohou využít těchto dlouhodobých smluvních ujednání ke zmírnění dopadů kolísání cen elektřiny. Přitom bude třeba zvážit všechny potenciální překážky využívání smluv o nákupu elektřiny, včetně možných dopadů na rozvahy podniků²¹. Komise bude analyzovat selhání trhu nebo selhání v regulační oblasti, která brání optimálnímu využívání těchto smluv v energeticky náročných odvětvích, a v případě potřeby bude tato selhání řešit.

V krátkodobém horizontu **se členské státy rovněž vyzývají, aby urychleně zavedly a využily všechny možnosti flexibility** poskytované evropskými právními předpisy v oblasti energetiky a pravidly státní podpory s cílem snížit náklady pro energeticky náročná odvětví. Oddíl 4.7.1 Pokynů pro státní podporu v oblasti klimatu, životního prostředí a energetiky umožňuje snížit úroveň ekologických daní a parafiskálních poplatků

(¹⁹) Ceny elektřiny jsou 2–3krát vyšší než v USA: 0,16 EUR za kWh v EU oproti 0,07 EUR v USA v první polovině roku 2024, přestože se v EU snížily (o 0,04 EUR) a v USA zůstaly stabilní (+0,01 EUR) ve srovnání s první polovinou roku 2023 a navzdory klesajícím energetickým potřebám, <https://www.bruegel.org/policy-brief/decarbonising-competitiveness-four-ways-reduce-european-energy-prices>.

(²⁰) Akční plán pro cenově dostupnou energii.

(²¹) Některé z těchto problémů se snaží řešit probíhající iniciativy: <https://www.ifrs.org/projects/completed-projects/2024/power-purchase-agreements/>; [Smlouvy o nákupu elektřiny, schvalovací konzultace | EFRA](#).

pro odvětví, která by bez tohoto snížení nemohla udržitelným způsobem vykonávat své hospodářské činnosti, a oddíl 4.11 umožňuje snížit poplatky za elektřinu pro energeticky náročné uživatele²². Odvětví oceli a kovů tyto podmínky obecně splňují. Také směrnice o zdanění energie umožňuje pro energeticky náročná odvětví za určitých podmínek snížit zdanění elektřiny až na nulu, což vytváří pobídku pro dekarbonizaci tohoto odvětví prostřednictvím elektrifikace a může podpořit jeho širší konkurenceschopnost. Členské státy se rovněž vyzývají, aby urychleně dokončily jednání o směrnici o zdanění energie²³ tak, aby daňový rámec více podporoval elektrifikaci a usnadnil odklon od používání fosilních paliv.

Další flexibilitu a zjednodušení, jež členským státům umožní urychlit podporu dekarbonizace průmyslu, poskytne **rámec státní podpory pro Dohodu o čistém průmyslu**, který má být po období konzultací přijat ve druhém čtvrtletí roku 2025²⁴. Tento rámec zohledňuje skutečnost, že tržní a regulační signály, jako je současná a předpokládaná cena ETS, v této fázi často samy o sobě nestačí k tomu k vyrovnání rozdílů v nákladech mezi tradičními a dekarbonizovanými výrobními metodami. Podle návrhu, který je v současnosti předmětem veřejné konzultace²⁵, se na veřejnou podporu všech dekarbonizačních technologií, včetně opatření v oblasti energetické účinnosti, budou vztahovat zjednodušené podmínky slučitelnosti. Očekává se, že to povede ke snížení nákladů a zvýšení konkurenceschopnosti a zároveň ke snížení emisí skleníkových plynů. Vedle režimů založených na výpočtu mezery ve financování nebo na soutěžním nabídkovém řízení budou povoleny zjednodušené režimy založené na schválené intenzitě podpory. Tyto režimy sice zahrnují stropy podpory, ale velké projekty mohou být schváleny i ve zjednodušeném řízení. Na investice do dekarbonizace se bude pohlížet technologicky neutrálně, se zaměřením na snižování emisí, a to i v případech, kdy je jich dosahováno postupně v čase. Kromě přímé podpory investic do dekarbonizace usnadní nový rámec i zrychlené odpisy aktiv čistých technologií, jako jsou elektrolyzéry nebo zařízení pro zachycování a ukládání uhlíku.

Pokyny ke státní podpoře pro kompenzaci nepřímých nákladů v rámci systému obchodování s emisemi (ETS) poskytují členským státům možnost kompenzovat uhlíkové náklady, které se přenášejí prostřednictvím účtů za elektřinu, u některých odvětví, jež čelí vysoké konkurenci a jsou uhlíkově náročná, mezi něž patří i odvětví oceli a jiných kovů. Členské státy se vyzývají, aby tuto možnost využívaly i nadále nebo aby zvážily její využití, pokud je to pro jejich průmysl relevantní (v současnosti tuto možnost využívá pouze čtrnáct členských států). V rámci přezkumů systému ETS a mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM) v roce 2026 bude Komise usilovat o zajištění vhodných opatření (pokyny nebo jiná forma) pro kompenzaci nepřímých nákladů ETS po roce 2030 a zároveň zajistí, aby tato opatření byla v souladu s dalšími prostředky řešení úniku uhlíku.

Právní předpisy EU v oblasti energetiky navíc poskytují rámec pro tvorbu **sít'ových sazeb** na základě zásad zohlednění nákladů, transparentnosti a nediskriminace, přičemž zohledňují potřebu bezpečnosti a flexibility sítě. Členské státy mohou stanovit své sít'ové sazby tak, aby byly výhodné pro energeticky náročná odvětví. Za tímto účelem budou v pokynech pro tvorbu sít'ových sazeb oznámených v Akčním plánu pro cenově dostupnou

(22) Pro odvětví, jimž hrozí přesun mimo Unii do míst, kde se disciplína v oblasti životního prostředí neuplatňuje nebo je méně náročná.

(23) COM(2021) 563 final.

(24) https://competition-policy.ec.europa.eu/public-consultations/2025-cisaf_cs.

(25) https://competition-policy.ec.europa.eu/document/download/45b532ce-53fb-4907-975c-79edaa31a166_en?filename=2025_CISAF_draft_EC_communication.pdf.

energii na druhé čtvrtletí roku 2025 uvedeny další podrobnosti o řešeních pro snížení systémových nákladů ve prospěch všech uživatelů, včetně energeticky náročných odvětví.

Urychlení připojení k síti a využití obnovitelného a nízkouhlíkového vodíku

Vzhledem k tomu, že se stále více odvětví elektrifikuje a mnoho projektů na rozšíření sítě se zpožďuje, odvětví kovů na získání nebo rozšíření připojení k síti často dlouho čeká, nezřídka i několik let. Takové prodlevy mohou celé investice do elektrifikace zmařit.

Komise bude na řešení problémů, které jsou příčinou dlouhých čekacích dob na připojení k síti, spolupracovat s členskými státy. Komise vydá pro členské státy pokyny a doporučení, jak čekací doby na připojení k síti zkrátit. Tyto pokyny a doporučení budou zahrnovat opatření, která jsou možná v rámci stávajícího právního rámce, a pomohou členským státům vyřadit z pořadníku spekulativní nebo nepřipravené žádosti a v případě potřeby se odchýlit od zásady „kdo dřív přijde, je dřív na řadě“ na základě objektivních kritérií. Tím se podpoří investice prospěšné pro přechod na čistou energii a zvýšení účinnosti elektrizační soustavy. Budou vycházet z pozitivních příkladů existujících v některých členských státech a jejich příprava bude probíhat na základě dialogu s orgány členských států. Ve druhém čtvrtletí roku 2025 Komise rovněž vydá obecné zásady pro určení podmínek, za nichž by měly být realizovány preventivní investice²⁶ do projektů elektrizačních soustav. Přístup k síti v době, kdy tyto investice do elektrizačních soustav teprve probíhají, mohou energeticky náročným odvětvím zajistit také flexibilní dohody o připojení. Komise navrhne i další opatření, která usnadní a urychlí přístup k síťové infrastruktuře pro projekty elektrifikace energeticky náročných odvětví.

Jelikož přímá elektrifikace není vždy možná nebo nákladově efektivní, je klíčovým faktorem dekarbonizace v odvětví oceli a kovů vodík. Například přímá redukce za použití vodíku je nejslibnější možností dekarbonizace výroby primární oceli a vodík je hlavním kandidátem, který by mohl nahradit zemní plyn pro zajištění vysokoteplotního tepla i v odvětvích jiných kovů. K uskutečnění konkurenceschopné transformace je zapotřebí dostatečných a cenově dostupných dodávek obnovitelného a nízkouhlíkového vodíku. Komise v Dohodě o čistém průmyslu rovněž oznámila, že v nadcházejících týdnech přijme akt v přenesené pravomoci o **nízkouhlíkovém vodíku**, aby dodavatelům, odběratelům a investorům zajistila jasnost. Tento akt v přenesené pravomoci bude obsahovat pravidla, která budou co nejpružnější, aby bylo možné dosáhnout požadovaných cílů snížení emisí skleníkových plynů při výrobě nízkouhlíkových paliv technologicky neutrálním způsobem.

Kromě toho bude **třetí výzva v rámci Evropské vodíkové banky**, která byla v Dohodě o čistém průmyslu ohlášena na třetí čtvrtletí roku 2025, pokračovat v podpoře výroby, a tím usnadní přístup různým průmyslovým odběratelům, včetně ocelářství.

Komise rovněž změní priority mandátu **Evropské aliance pro čistý vodík** ve prospěch odvětví, kde je vodík pro úsilí o dekarbonizaci nejdůležitější. Evropská komise bude pokrok v plánech projektů aliance sledovat a každoročně aktualizovat, což umožní

⁽²⁶⁾ Tj. investice, které preventivně anticipují nejistý budoucí růst poptávky po elektřině v důsledku elektrifikace. V případě takových investic může účtování plných nákladů současným uživatelům nespravedlivě zatížit subjekty, které k nim přikročí dříve, a elektrifikaci tak zpomalit. V Akčním plánu pro cenově dostupnou energii jsou proto oznámeny pokyny, které vysvětlí, jak by členské státy mohly v cílených případech, kde je to relevantní, využít svůj veřejný rozpočet ke snížení síťových poplatků, aby pokryly dodatečné náklady vyplývající z opatření na urychlení dekarbonizace a integrace trhu.

sledovat rozšiřování trhu s vodíkem a poskytnout mimo jiné průmyslovým odběratelům potřebnou jistotu pro jejich plány dekarbonizace.

Urychlení rekuperace přebytečného tepla a využití čisté energie

Zvýšení energetické účinnosti a podpora elektrifikace a využívání čisté energie v odvětví oceli a kovů může být přínosem pro energetický systém EU a zároveň snížit náklady tohoto odvětví. Odvětví oceli a kovů jsou průmyslové sektory s nejvyšším potenciálem rekuperace odpadního tepla v EU, zejména pokud jde o zdroje vysokého stupně tepla, které lze získat ze spalín, vysokoteplotních kapalin a odpadu. Vysokoteplotní tepelná čerpadla se stávají stále univerzálnější možností využití přebytečného procesního tepla, čímž se snižuje celková potřeba energie v tomto odvětví. Odpadní teplo lze také zpětně získávat a využívat v sítích dálkového vytápění. **Komise bude rozvíjet a podporovat normalizované přístupy k rekuperaci odpadního tepla**, včetně replikace modelů, jako jsou dohody o nákupu tepla, a rozšiřovat osvědčené postupy integrovaného plánování tepelné infrastruktury v rámci Strategie pro vytápění a chlazení oznámené v Akčním plánu pro cenově dostupnou energii.

Opatření:
V nadcházejících týdnech Komise přijme akt v přenesené pravomoci o nízkouhlíkovém vodíku .
Do 2. čtvrtletí roku 2025 Komise vydá pokyny pro tvorbu síťových sazeb, které mimo jiné nabídnou možnosti snížení síťových sazeb pro odvětví kovů a další energeticky náročná odvětví .
Do 2. čtvrtletí roku 2025 Komise vydá obecné zásady pro určení podmínek, za nichž by měly být poskytovány preventivní investice do projektů elektrizačních soustav.
Do 3. čtvrtletí roku 2025 Komise zahájí třetí výzvu v rámci vodíkové banky , jejímž cílem bude podpořit výrobu, a usnadnit tak přístup pro průmyslové odběratele včetně ocelářství.
Do 4. čtvrtletí roku 2025 Komise navrhne usnadnění přístupu k elektrizační soustavě pro projekty elektrifikace energeticky náročných odvětví.
Do 4. čtvrtletí roku 2025 Komise poskytne členským státům pokyny pro tvorbu rozdílových smluv, včetně jejich kombinace se smlouvami o nákupu elektřiny.
V rámci přezkumů ETS a CBAM v roce 2026 bude Komise usilovat o zajištění vhodných opatření (pokyny nebo jiná forma) pro kompenzaci nepřímých nákladů ETS po roce 2030.

2. ZAMEZENÍ ÚNIKU UHLÍKU

Aby se plně využil jeho potenciál zamezit úniku uhlíku, **začnou se finanční povinnosti vyplývající z mechanismu CBAM uplatňovat v roce 2026, a to v souladu s postupným ukončením bezplatných povolenek v rámci systému EU ETS k roku 2034**. Mechanismus CBAM se vztahuje na dovážené zboží, neřeší však možná rizika úniku uhlíku u kovů vyráběných v EU, které podléhají cenám v systému EU ETS a jsou vyváženy do třetích zemí, kde soutěží s výrobci se sídlem v zemích s nižšími klimatickými ambicemi. Komise proto v zájmu řešení této nevýhody navrhne řešení, které sníží riziko úniku uhlíku u zboží vyráběného odvětvími v EU podléhajícím mechanismu CBAM, které je určeno na vývoz.

Za druhé, existuje riziko, že únik uhlíku u zboží podléhajícího mechanismu CBAM by se mohl přesunout do navazujících odvětví v hodnotovém řetězci. K tomu může dojít obcházením – tedy vyhýbáním se povinností vyplývajícím z mechanismu CBAM prostřednictvím provádění drobných úprav základního zboží podléhajícího mechanismu CBAM –, nebo pokud spotřebitelé v EU začnou upřednostňovat zboží z navazujících částí výrobního řetězce dovážené od výrobců ze třetích zemí se slabší klimatickou politikou. Kromě toho mohou do těchto zemí přemístit své provozy podniky, které v současnosti zboží podléhající mechanismu CBAM vyrábějí nebo zpracovávají v EU. Komise v současnosti tato rizika kvantifikuje a předloží za tímto účelem návrh na rozšíření mechanismu CBAM na některé **navazující výrobky**, přičemž zohlední také potřebu minimalizovat administrativní zátěž.

Za třetí, **existuje riziko obcházení cílů mechanismu CBAM**, když je zboží vyrobené v nízkouhlíkových výrobních zařízeních ve třetích zemích přesměrováno na evropské zákazníky, zatímco pokračuje uhlíkově náročná výroba určená pro jiné trhy (tzv. přesouvání). Podobně může docházet k tzv. lakování nazeleno prostřednictvím určitých postupů započítávání uhlíku, např. když je energeticky náročná výroba kovů mající prospěch z tržních nástrojů vydávána za nízkouhlíkovou, a přitom stále využívá vysokoemisní zdroje energie, nebo zavádějících postupů vykazování obsahu šrotu²⁷. Aby se Komise s oběma problémy vypořádala a zajistila integritu mechanismu CBAM, předloží proti tomuto obcházení strategii. Tato strategie důkladně posoudí uvedená rizika a navrhne jejich řešení, včetně legislativních změn.

Vzhledem k tomu, že tuto oblast je potřeba naléhavě vyjasnit, Komise práci na rozšíření a posílení mechanismu CBAM urychlí, přičemž přednostně bude řešit klíčové prvky reformy.

Opatření:
Do 2. čtvrtletí roku 2025 Komise vydá sdělení , v němž uvede analýzu a možnosti řešení problému úniku uhlíku u zboží podléhajícího mechanismu CBAM, které je vyváženo z EU do třetích zemí.
Do 4. čtvrtletí roku 2025 Komise provede ucelený přezkum mechanismu CBAM, který doplní strategií proti obcházení a prvním legislativním návrhem: - rozšíření oblasti působnosti mechanismu CBAM na některé navazující výrobky s vysokým podílem oceli a hliníku a - zahrnutí dalších opatření proti obcházení.

3. PODPORA A OCHRANA EVROPSKÝCH PRŮMYSLOVÝCH KAPACIT

Celosvětové nadměrné kapacity vážně ohrožují ziskovost a konkurenceschopnost evropských průmyslových odvětví. EU již přijala některá opatření na ochranu obchodu v odvětví kovů proti nekalé globální konkurenci. V současnosti je nejvíce opatření na ochranu obchodu zavedeno v odvětví železa a oceli, následují odvětví neželezných kovů a nerostných surovin. Tato odvětví jsou nicméně i nadále ohrožována nadbytkem kapacit na celém světě a globálním narušováním ze strany Číny a dalších zemí, které uměle podporují svá domácí průmyslová odvětví nebo obcházejí ochranná obchodní

(²⁷) Nepřímé emise v rámci současného přechodného období mechanismu CBAM se započítávají ve všech odvětvích, na něž se tento mechanismus vztahuje. V konečné fázi budou započítávány pouze v odvětví hnojiv a cementu.

opatření a sankce EU. EU je jediným významným ocelářským regionem, kde dochází k poklesu kapacity.

Zavedení 25% dovozních cel na ocel a hliník ze strany USA od 12. března 2025 navíc nejenže negativně ovlivní výrobce v EU omezením přístupu na americký trh, a to i pro základní kovy zpracovávané na další navazující zboží, ale zvýší také tlak ze strany vývozu, který byl dříve určen pro USA a mohl by být přesměrován do EU.

Nástroje na ochranu obchodu a další obchodní opatření

EU přezkoumala stávající ochranné opatření v odvětví oceli, aby zohlednila nejnovější vývoj na trhu a zajistila účinnost tohoto opatření. Po provedení podrobného šetření tohoto platného ochranného opatření Komise předložila členským státům návrhy na jeho úpravu s cílem vypořádat se s náročnou situací, již je odvětví oceli v EU vystaveno. Navrhované úpravy přinesou výrobcům oceli v EU významnou krátkodobou úlevu, neboť zajistí účinnost opatření, zejména v kategoriích, kde je tlak dovozu nejsilnější. Zohledněn byl zejména výrazný nárůst dovozu spojený s poklesem poptávky v určitých kategoriích.

Platnost ochranného opatření právně skončí 30. června 2026, avšak nedá se předpokládat, že strukturální celosvětové nadměrné kapacity a jejich negativní dopad na obchod v ocelářském průmyslu EU, které vedly k použití ochranného opatření, 1. července 2026 zmizí. Naopak je pravděpodobné, že negativní účinky na obchod se ještě prohloubí, neboť stále více třetích zemí přijímá opatření zaměřená na omezení dovozu na své trhy, takže se hlavním odbytištěm celosvětového nadbytku kapacit stává trh EU.

Vzhledem k této výjimečné situaci je proto nezbytné zavést vhodná a účinná ochranná opatření pro období po 30. červnu 2026, která přispějí k zachování konkurenceschopného a udržitelného ocelářského průmyslu v EU. Proto Komise nejpozději do třetího čtvrtletí roku 2025 navrhne dlouhodobé opatření, které poskytne odvětví oceli v EU vysoce účinnou úroveň ochrany. Komise bude usilovat o to, aby nové opatření vstoupilo v platnost včas za účelem nahrazení stávajícího ochranného opatření a poskytlo účinnou míru nápravy proti negativním účinkům na obchod způsobovaným celosvětovými nadměrnými kapacitami. Opatření zohlední změny v poptávce v EU, jakož i hlediska bezpečnosti a odolnosti, přičemž zachová určitou míru otevřenosti trhu EU. Tento vyvážený přístup bude chránit zájmy Unie, včetně výrobců a uživatelů, jakož i dovozců a spotřebitelů. Zároveň bude EU při řešení nadměrných kapacit na globální úrovni v souladu se svými mezinárodními závazky pokračovat ve spolupráci se svými partnery ze třetích zemí a mnohostrannými partnery²⁸.

Komise v prosinci 2024 dále zahájila **šetření pro účely ochranných opatření v souvislosti s dovozem některých legujících prvků**, což je odvětví, které má pro hospodářství EU zásadní význam, neboť slitiny se používají ke zlepšení pevnosti, trvanlivosti a kvality oceli nebo hliníku. Toto šetření bude ukončeno do 18. listopadu 2025. Komise nebude váhat s přijetím dalších ochranných opatření, pokud budou na základě uvedeného šetření považována za nezbytná.

Situace se zhoršuje také v odvětví hliníku. Výrobci v EU ztratili v posledním desetiletí značný podíl na trhu, a navíc od roku 2021 zůstává omezeno přibližně 50 % primární výrobní kapacity. Nedávno oznámená americká cla na hliník situaci pravděpodobně ještě

(²⁸) Například v rámci Globálního fóra pro nadbytek kapacity v ocelářství, klíčové platformy sdružující 28 členů, které se zavázalo vypracovat a zavést společná řešení problému nadměrné kapacity a zlepšit fungování trhu v odvětví oceli.

zhorší vzhledem k výrazné hrozbě odklonu obchodu z více zemí původu. **Komise proto začala shromažďovat příslušné důkazy s cílem využít nástroje na ochranu obchodu, včetně zahájení šetření pro účely ochranných opatření ihned, jakmile bude podána řádně odůvodněná žádost.**

Komise zaznamenala narůstající trend, kdy se vyvážející výrobci snaží opatření na ochranu obchodu obcházet. Takové chování by mohlo ohrozit účinnost našich opatření využívajících nástroje na ochranu obchodu. To znamená, že konkrétní antidumpingové nebo antisubvenční opatření sice adekvátně řeší přímý dovoz, ale tento dovoz může být nahrazen dovozem nepřímým, kdy konečná fáze výrobního procesu před odesláním do EU probíhá ve třetí zemi, na kterou se opatření nevztahují, čímž se lze placení cla vyhnout. Aby zajistila účinnost svých opatření na ochranu obchodu, **posoudí Komise jako jednu z priorit, zda by měla svou praxi upravit zavedením tzv. pravidla tavení a odlévání,** což by jí umožnilo přijmout opatření vůči zemi, kde byl kov původně taven, bez ohledu na místo jeho následné přeměny a na původ zboží určovaný podle tradičních nepreferenčních pravidel původu. Použití tohoto pravidla by vyloučilo možnost změnit původ kovového výrobku provedením jeho minimální přeměny a poskytlo by větší jistotu při vysledování jeho původu. Komise bude v každém případě i nadále ostražitá, protože nadměrné kapacity vytvořené za netržních podmínek mohou mít rovněž za následek, že různí výrobci působící v tržních podmínkách v jiných třetích zemích budou chtít množství vytlačena z jejich domácích nebo jiných tradičních mimoevropských trhů vyvážet do EU.

V reakci na **rychlý vývoj na světových trzích** a v zájmu **ochrany výrobního odvětví Komise posílí monitorování obchodních toků** a aktivně zahájí šetření již na základě hrozby újmy, aniž by čekala, až k podstatné újmě dojde. Pokud jde o kovy, které spadají do oblasti působnosti tohoto akčního plánu kromě oceli a hliníku, Komise do třetího čtvrtletí roku 2025 podá zprávu o intenzivnějším sledování situace na trhu v těchto odvětvích a bude připravena navrhnout vhodné obchodní opatření. Jak bylo oznámeno v Dohodě o čistém průmyslu, Komise bude pracovat na zdokonalení stávajících nástrojů na ochranu obchodu. **V této souvislosti Komise rovněž posoudí, zda je třeba změnit současný systém vycházející z pravidla nižšího cla.** EU bude pokračovat v úsilí o řešení globálních výzev, jimž tato odvětví čelí, v mnohostranném kontextu, a toto úsilí dále zintenzivní. Pozorně sledována bude situace v odvětví mědi, neboť v únoru 2025 zahájily Spojené státy v souvislosti s dovozem mědi šetření podle článku 232 amerického zákona o rozšíření obchodu z roku 1962, což by mohlo vést k dalším celním opatřením a narušení světových trhů. Členské státy EU, ačkoli nejsou hlavními dodavateli na americký trh, by tak mohly pocítit nepřímé důsledky.

Od března 2022 **přijala EU celou řadu sankcí vůči Rusku v reakci na jeho útočnou válku proti Ukrajině,** jejichž cílem je oslabit hospodářskou základnu Ruska, připravit ho o kritické technologie a trhy a výrazně omezit jeho schopnost vést válku. Tyto sankce zahrnují omezení dovozu železa a oceli, která jsou jedním z nejprísnějších souborů odvětvových sankcí uplatňovaných vůči Rusku. Kromě již platného zákazu dovozu zpracovaného hliníkového zboží z Ruska zahrnuje 16. balíček protiruských sankcí (přijatý 24. února 2025) zákaz dovozu primárního hliníku z Ruska do EU s mechanismem kvót, který má zajistit hladký přechod pro podniky. Komise zajistí účinné provádění těchto sankcí a EU v případě potřeby zavede další opatření proti jejich obcházení.

Cílená revize pravidel EU pro chemické látky (nařízení REACH) ve čtvrtém čtvrtletí roku 2025 přispěje ke zjednodušení pravidel pro chemický průmysl, aniž by byla ohrožena bezpečnost a ochrana životního prostředí. Cílem této revize bude zajištění stabilního a předvídatelného regulačního prostředí pro kovy vyráběné v EU a uváděné na trh EU.

Opatření:
Komise navrhla úpravy ochranného opatření v oblasti oceli, které vstupují v platnost 1. dubna 2025. Opatření bude zpřísněno, aby se zajistila jeho účinnost a aby se zohlednil nejnovější vývoj na trhu.
Komise je připravena využít nástroje na ochranu obchodu a zahájit šetření pro účely ochranných opatření v odvětví hliníku ihned, jakmile bude podána řádně odůvodněná žádost.
Nejpozději ve 3. čtvrtletí roku 2025 Komise navrhne obchodní opatření, které od 1. července 2026 nahradí ochranná opatření v oblasti oceli a poskytne vysoce účinnou úroveň ochrany před negativními účinky na obchod způsobovanými celosvětovými nadměrnými kapacitami.
Komise urychleně, nejpozději do 18. listopadu 2025, provede šetření pro účely ochranných opatření pro feroslitiny .
Komise posoudí zavedení tzv. pravidla tavení a odlévání , aby bylo možné vysledovat zemi, kde bylo kovové zboží původně taveno a odlito.

4. PODPORA OBĚHOVOSTI KOVŮ

Důležitou cestou k dekarbonizaci odvětví kovů je zvýšení oběhovosti. Například recyklací lze ušetřit až 95 % energie potřebné pro výrobu primárního hliníku a až 80 % energie pro výrobu primární oceli. Recyklace šrotu vzniklého v EU rovněž umožňuje snížit závislost výrobního odvětví EU na dovozu primárních surovin, jako je bauxit/alumina/hliník, které jsou považovány za strategickou surovinu EU a u nichž se očekává výrazný nárůst poptávky.

Objem šrotu používaného k recyklaci se však v EU snižuje. To je způsobeno dvěma faktory: nedostatečnou poptávkou ze strany výrobního odvětví EU (zejména po oceli) a vyššími cenami za šrot, které platí výrobci oceli a hliníku ve třetích zemích, často v důsledku narušení obchodu, např. subvencemi, nebo nespravedlivých tržních podmínek. V důsledku toho se vývoz železného šrotu v posledních několika letech více než zdvojnásobil a v roce 2021 dosáhl maxima ve výši 19,43 milionu tun (přibližně 20 % celkového množství šrotu vzniklého v EU). Předpokládá se, že v roce 2024 bude dosaženo nového rekordu u evropského hliníkového šrotu, jehož vývoz by měl přesáhnout 1,3 milionu tun.

Aby došlo ke zvrácení tohoto trendu, **je prvním cílem povzbudit poptávku zvýšeným využíváním těchto zdrojů v EU.** Za tímto účelem by se měl šrot lépe třídit a zpracovávat, aby se zajistila jeho použitelnost ve vysoce kvalitních aplikacích, například v automobilovém průmyslu. Tento posun vyžaduje investice ze strany recyklátorů a odběratelů, jakož i pobídky na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni²⁹ a požadavky na design příslušných skupin výrobků. Aby se usnadnilo využití druhotného obsahu v těchto odvětvích tradičně závislých na primárních kovech, připraví Komise stanovení cílů pro

⁽²⁹⁾ Oddíl 4.4 Pokynů ke státní podpoře v oblasti klimatu, životního prostředí a energetiky umožňuje státní podporu na účinné využívání zdrojů a na oběhové hospodářství: EUR-Lex – 52022XC0218(03) – CS – EUR-Lex.

recyklovanou ocel a hliník v klíčových odvětvích nákladově efektivním způsobem, přičemž ve své analýze zohlední rozdílnou schopnost přenést náklady na zákazníky a celosvětovou konkurenci. Studie proveditelnosti takového využití v automobilovém průmyslu bude vypracována do konce roku 2026 v rámci nařízení o vozidlech s ukončenou životností, které se v současnosti nachází ve fázi spolurozhodování.

Komise rovněž posoudí, zda je potřeba stanovit **požadavky na recyklovatelnost a/nebo recyklovaný obsah** pro další skupiny výrobků a upřednostnit prvky designu výrobků a postupy zpracování odpadu, které usnadňují oddělení měděných součástí od ocelových a hliníkových frakcí. To bude řešeno prostřednictvím požadavků v aktech v přenesené pravomoci pro příslušné skupiny výrobků podle nařízení o ekodesignu udržitelných výrobků a dalších příslušných právních předpisů (nařízení o stavebních výrobcích, nařízení o vozidlech s ukončenou životností, akt o oběhovém hospodářství).

Zvyšování podílu výroby druhotných kovů znamená změnu některých výrobních paradigmat a obchodních modelů. V souladu s antimonopolními pravidly by subjekty v rámci hodnotového řetězce měly lépe spolupracovat, aby se jim toho podařilo dosáhnout a vymanily se ze zavedených obchodních modelů. Komise proto zapojí všechny relevantní zúčastněné strany do diskuse o povinnostech v souvislosti s recyklovatelností a recyklovaným obsahem a o dalších souvisejících záležitostech. Tento dialog umožní Komisi podpořit přípravu aktu o oběhovém hospodářství plánovaného na čtvrté čtvrtletí roku 2026 a v příslušném případě také provádění nařízení o ekodesignu udržitelných výrobků³⁰ a dalších příslušných rámců.

Za druhé, snaha o zvýšení domácí poptávky po kovovém šrotu může být účinná pouze tehdy, pokud zůstanou zachovány spravedlivé mezinárodní podmínky. **Stejně tak je nutné činit kroky v oblasti dodávek, aby byl zajištěn přístup výrobců z EU ke šrotu a zároveň byla zachována ekonomická výhodnost pro recyklátory.** Revidované nařízení o přepravě odpadů³¹ poskytuje nové nástroje, které zajišťují, aby vývoz odpadů včetně kovového šrotu nepoškozoval životní prostředí a lidské zdraví ve třetích zemích, a Komise tyto nástroje využije pro odpadní kovový šrot.

Značný počet třetích zemí nepovoluje vývoz kovového šrotu do EU, což omezuje přístup k této strategické druhotné surovině. Některé země také používají na podporu svého odvětví recyklace a výroby kovů nekalé subvence. Proto Komise situaci sleduje a nejpozději do třetího čtvrtletí roku 2025 zvaží, zda v případě potřeby navrhne obchodní opatření s cílem zajistit dostatečnou dostupnost šrotu v EU, a v rámci tohoto procesu rovněž posoudí opodstatněnost a možnosti zavedení pravidla reciprocity, které by bylo v souladu s mezinárodními závazky EU.

V rámci **jednotného trhu by měl kovový šrot volně obíhat**, aby mohl být recyklován v nejvýkonnějších zařízeních a aby se využily úspory z rozsahu. U některých druhů šrotu však přetrvávají překážky způsobené neharmonizovanými systémy klasifikace odpadů. Akt o oběhovém hospodářství, ohlášený na čtvrté čtvrtletí roku 2026, dále zlepší fungování trhů s druhotnými surovinami a vytvoří jednotný trh s odpady. V této souvislosti Komise rovněž posoudí, zda jsou nezbytná další opatření jako například vývozní poplatky nebo vývozní cla, aby se podpořila dostupnost šrotu v EU, který vznikl v souladu s přísnými

⁽³⁰⁾ První pracovní program Ekodesign pro udržitelné výrobky by měl být přijat v nadcházejících týdnech.

⁽³¹⁾ Nařízení (EU) 2024/1157, k dispozici zde: [Nařízení \(EU\) 2024/1157 – CS – EUR-Lex](#).

environmentálními a sociálními normami, a zabránilo se případnému „úniku šrotu“ do třetích zemí, kde jsou normy méně přísné.

Zlepšení fungování jednotného trhu v odvětví kovů vyžaduje také posílení **úlohy normalizační činnosti**. Prostřednictvím normalizace by se mohla například usnadnit podpora vysokopevnostní oceli, opětovné využití konstrukční oceli nebo zhodnocení vedlejších výrobků z oceli. Měla by se rovněž zpřesnit klasifikace kvality šrotu, aby se usnadnilo lepší sladění nabídky druhotných surovin s poptávkou v EU.

Opatření:
Nejpozději do 3. čtvrtletí roku 2025 Komise zváží obchodní opatření k zajištění dostatečné dostupnosti šrotu.
Do 4. čtvrtletí roku 2026 předložit studii proveditelnosti, pokud jde o povinnosti v souvislosti s recyklovaným obsahem oceli a hliníku podle nařízení o vozidlech s ukončenou životností .
Do 4. čtvrtletí roku 2026 připravit zavedení povinností v souvislosti s recyklovaným obsahem hliníku v příslušných stavebních výrobcích a posílit trh s druhotnými surovinami v EU v rámci aktu o oběhovém hospodářství.
Do 4. čtvrtletí roku 2026 navrhnout akt o oběhovém hospodářství s cílem dále zlepšit fungování trhů s druhotnými surovinami a vytvořit jednotný trh s odpady.
Posoudit proveditelnost zavedení požadavků na recyklovatelnost a/nebo na recyklovaný obsah oceli, hliníku a mědi u konkrétních výrobků v rámci nařízení o ekodesignu udržitelných výrobků.

5. OCHRANA KVALITNÍCH PRACOVNÍCH MÍST V PRŮMYSLU

Tímto akčním plánem Evropská komise mobilizuje všechny své nástroje ve prospěch silného, prosperujícího a odolného odvětví oceli a kovů a zajišťuje jeho dlouhodobou udržitelnost a prosperitu jeho zaměstnanců. Děláme to proto, abychom podpořili a ochránili kvalitní pracovní místa v průmyslu s důstojnou mzdou, transparentními a předvídatelnými pracovními podmínkami a vysokou úrovní ochrany zdraví a bezpečnosti.

Evropa má dlouholetou tradici výroby oceli, přičemž oceláři hráli klíčovou roli při zakládání evropské výroby. Zachování těchto vysoce kvalifikovaných a kvalitních pracovních míst, která poskytují důstojnou mzdu, silnou ochranu pracovníků a vysokou úroveň ochrany zdraví a bezpečnosti, je nezbytné pro udržení konkurenceschopnosti a vysoké sociální hodnoty tohoto odvětví.

Dodržování právních předpisů EU týkajících se práv zaměstnanců, zejména na jejich informování a projednávání s nimi, má zásadní význam, zejména v době, kdy odvětví oceli prochází hlubokou přeměnou v důsledku ekologické a digitální transformace. Klíčem k efektivnímu zvládnutí této transformace je neustálá podpora a posilování **sociálního dialogu**, zaručení ústřední role odborů a organizací zaměstnavatelů, podpora inkluzivního rozhodování a zajištění spravedlivé a udržitelné budoucnosti jak pro pracovníky, tak pro toto odvětví.

Kromě toho **by při zajišťování spravedlivé transformace měly hrát zásadní roli také aktivní politiky trhu práce**, které by měly vybavit pracovníky dovednostmi potřebnými pro nově vznikající odvětví, usnadnit přechod z jednoho zaměstnání do druhého prostřednictvím cílených rekvalifikací a služeb zprostředkování zaměstnání a podpořit podnikavost, zejména mladých pracovníků, žen, starších zaměstnanců a osob z nedostatečně zastoupených regionů. Komise nedávno představila **unii dovedností**, jejímž cílem je vytvářet dovednosti pro kvalitní pracovní místa, zvyšovat a obnovovat kvalifikaci pracovní síly v závislosti na změnách pracovních požadavků a šířit dovednosti v celé EU. V této souvislosti bude důležitý i Pakt pro dovednosti, zejména rozsáhlé partnerství pro energeticky náročná odvětví (včetně odvětví oceli a kovů) ⁽³²⁾.

Kromě toho, aby byla zajištěna lepší podpora pro pracovníky postižené transformací, a jak již bylo oznámeno v Akčním plánu pro automobilový průmysl, navrhne Komise na jaře 2025 **cílenou změnu nařízení o Evropském fondu pro přizpůsobení se globalizaci** za účelem rozšíření možnosti podpory podniků v restrukturalizačních procesech, aby byli zaměstnanci chráněni před rizikem nezaměstnanosti. Dále, aby Komise pomohla členským státům a odvětvovým partnerům ještě lépe využívat příležitostí, které nabízí Evropský sociální fond+, bude s nimi aktivně spolupracovat s cílem je na tyto možnosti upozornit a vzájemně propojit jednotlivé aktéry.

V širším smyslu bude Evropská komise i nadále podporovat sociální partnery, aby zajistila **spravedlivou transformaci** odvětví oceli a kovů, zejména v nejvíce postižených regionech, a to na základě získaných zkušeností a úspěchu Fondu pro spravedlivou transformaci. To vyžaduje komplexní, flexibilní a integrovaný přístup k pomoci pracovníkům, jejich rodinám a komunitám, aby se zajistilo, že žádný pracovník ani region v EU nebude opomenut, což je nezbytná podmínka pro udržení veřejné podpory pro přechod na čistou energii.

Zásadní význam pro sledování dopadu transformace na zaměstnanost budou mít **Evropská observatoř pro spravedlivou transformaci a Plán pro kvalitní pracovní místa**, oznámené v Dohodě o čistém průmyslu. Aby tento proces probíhal spravedlivě a inkluzivně, musí zaměstnavatelé do všech projektů průmyslové transformace začlenit zásady spravedlivé transformace, chránit práva pracovníků a zajistit kvalitní pracovní místa pro budoucnost

Opatření:
Na jaře 2025 změna nařízení o Evropském fondu pro přizpůsobení se globalizaci .
Evropská observatoř pro spravedlivou transformaci bude sledovat dopady transformace na zaměstnanost.

6. SNÍŽENÍ RIZIK U DEKARBONIZAČNÍCH PROJEKTŮ PROSTŘEDNICTVÍM ROZHODUJÍCÍCH TRHŮ A VEŘEJNÉ PODPORY

Mnohé investice do dekarbonizace v odvětví kovů nejsou v současnosti ekonomicky výhodné. Nad krátkodobými úsporami uhlíkových nákladů zpravidla převažují vyšší kapitálové a provozní výdaje v důsledku vysokých nákladů na technologie a vyšších

⁽³²⁾ https://pact-for-skills.ec.europa.eu/about/industrial-ecosystems-and-partnerships/energy-intensive-industries-large-scale-partnerships_cs.

nákladů na nosiče energie, jako je obnovitelný a nízkouhlíkový vodík. Nízkouhlíkové kovy budou i v dohledné budoucnosti dražší než jejich konvenčně vyráběné alternativy. Aby se minimalizovala potřeba veřejné podpory, je nezbytné, aby výrobci kovů získali tzv. zelenou prémii.

Práce na vytváření rozhodujících trhů

Rozhodující trhy, veřejné i soukromé, nasměrují cestu k širšímu přijetí nízkouhlíkových kovů jako tržního standardu. V těchto segmentech trhu, zejména těch, kde při formování trhu hrají roli veřejné zakázky, subvence nebo regulační pobídky, by cílené požadavky nebo pobídky vytvořily spolehlivou poptávku, kterou by bylo možné uspokojit nízkouhlíkovými kovy vyráběnými v Evropě.

Jak bylo oznámeno v Dohodě o čistém průmyslu, **Komise v rámci aktu o urychlení dekarbonizace průmyslu navrhne zavedení kritérií odolnosti a udržitelnosti na podporu čistých evropských dodávek pro energeticky náročná odvětví.** Tato kritéria (např. čistá, odolná, oběhová, kyberneticky bezpečná) posílí poptávku po čistých výrobcích vyrobených v EU na základě zkušeností s aktem o průmyslu pro nulové čisté emise v souvislosti s čistými technologiemi, podpoří inovace, jakož i environmentální a sociální normy EU, a zajistí rovné podmínky. Díky tomu by se mohlo rozšířit uplatňování necenových kritérií na rozpočet EU, vnitrostátní programy podpory, jakož i veřejné (a za určitých okolností i soukromé) zakázky ve prospěch energeticky náročných odvětví. Za odvětví pro uplatňování těchto kritérií budou považována i odvětví oceli a kovů, jakož i navazující odvětví – automobilový průmysl, stavebnictví, strojírenství a při navrhování podpůrných unijních a vnitrostátních programů bude rovněž posuzována konkurenceschopnost celých dodavatelských řetězců.

Aby odvětví investující do dekarbonizace mohla získat tzv. zelenou prémii, bude v rámci aktu o urychlení dekarbonizace průmyslu **vytvořeno dobrovolné označení uhlíkové náročnosti průmyslových výrobků**, aniž by došlo ke zdvojování, a to na základě jednoduché metodiky s údaji ETS a v návaznosti na metodiku CBAM. To by mělo být základem pro další zapojení do mezinárodní práce na měření uhlíkové náročnosti. V zájmu urychlení začne Komise v roce 2025 s ocelí. Základem budou stávající zprávy od daného odvětví nebo, pokud bude k dispozici, společná metodika.

Souběžně s tím bude Komise pokračovat v práci na vývoji **komplexních hodnocení životního cyklu s cílem zlepšit udržitelnost výrobků**. Pokud jde o ocel, nařízení o ekodesignu pro udržitelné výrobky doplní označení podle aktu o urychlení dekarbonizace průmyslu tím, že do něj budou zahrnuty požadavky na výrobky s vysokým obsahem oceli a přidána příslušná environmentální kritéria nad rámec uhlíkové stopy. To by spotřebitelům umožnilo zjistit, jakou environmentální stopu příslušné výrobky zanechávají.

Snížení rizik u projektů s vysokými investičními náklady

Opatření proti všem výše uvedeným překážkám pomohou zvýšit ekonomickou výhodnost. Pro zajištění transformace, zvýšení konkurenceschopnosti a zaručení odolnosti hodnotového řetězce je však nezbytná i veřejná a soukromá podpora investic. Ta je nutná k řešení nůžkového efektu spojeného s celosvětovou nadměrnou kapacitou, která je často vyvolána nekalými obchodními praktikami, a s vyššími náklady na energii než u většiny mezinárodních konkurentů. V některých případech, jako je například nikl, ohrožují bezpečnost investic cenové výkyvy způsobené vlivem geopolitických konkurentů.

Abychom tomu zabránili a zajistili, že evropský průmysl bude těžit z udržitelně vyráběných kritických surovin, budeme pokračovat v provádění příslušných ustanovení aktu o kritických surovinách a úzce spolupracovat s partnerskými třetími zeměmi na realizaci příslušného pilíře ESG z našich strategických partnerství v oblasti hodnotových řetězců surovin. Budeme pokračovat ve společné práci na mezinárodních fórech, jako je G7, zaměřené na prosazování norem ekonomické bezpečnosti pro kritické suroviny, a zejména pro nikl.

Vysoké kapitálové náklady jsou často spojeny s výrazně vyššími provozními náklady na nízkouhlíkové výrobní procesy a čistou energii. Podle odhadů daného odvětví se roční potřeby financování dekarbonizace ocelářského průmyslu odhadují na 5,2 miliardy EUR na kapitálové výdaje a 9 miliard EUR na provozní výdaje do roku 2030³³. V případě neželezných kovů odhaduje odvětví hliníku roční investiční potřeby na dekarbonizaci tohoto odvětví na přibližně 1,3 miliardy EUR do roku 2050, zatímco u mědi to do roku 2050 činí přibližně 211,5 milionu EUR. Většina těchto projektů není v současných podmínkách pravděpodobně ekonomicky proveditelná a vyžadovala by veřejné financování k překonání technologických a environmentálních externalit.

EU již takové projekty poměrně aktivně podporuje. Od října 2022 do února 2025 schválila Komise státní podporu ve výši téměř 9 miliard EUR pro deset jednotlivých projektů dekarbonizace ocelářského průmyslu. Několik projektů dekarbonizace ocelářského průmyslu získalo podporu také z Inovačního fondu EU. Další projekty získaly podporu na základě režimů podpory dekarbonizace otevřených všem energeticky náročným odvětvím. Komise schválila pro několik členských států řadu takových režimů podpory dekarbonizace průmyslu, včetně režimů ve formě rozdílových smluv o uhlíku³⁴, a poskytne pokyny, jak lze tento typ režimů podpory nejlépe strukturovat v souladu s pravidly státní podpory. Nedávnými příklady schválených režimů, které budou nebo mohou být přínosem i pro ocelářský průmysl, jsou dva slovenské režimy s celkovým rozpočtem 1,1 miliardy EUR, italský režim ve výši 550 milionů EUR, německý režim ve výši 4 miliard EUR, francouzský režim ve výši 3 miliard EUR, rakouský režim ve výši 2,7 miliardy EUR a český režim ve výši 2,5 miliardy EUR. Kromě toho byly z prostředků EU financovány další projekty³⁵, mimo jiné s cílem zvýšit účinnost využívání surovin a energie.

K přilákání většího množství soukromých finančních prostředků bude zapotřebí další veřejná podpora, a to od inovací až po rozšiřování a zavádění, při zachování rovných podmínek na celém jednotném trhu.

V inovační fázi poskytuje pro odvětví oceli Výzkumný fond pro uhlí a ocel (RFCS) důležité finanční prostředky, které podporují přechod na čistou ocel a celkovou dekarbonizaci tohoto odvětví. Komise zahájí stěžejní iniciativy, které by měly v letech 2026 a 2027 zmobilizovat 150 milionů EUR a mohly by rovněž přispět k posílení rozměru evropského obranného výzkumu v tomto odvětví. Kromě toho Komise navrhne celkovou **reformu Výzkumného fondu pro uhlí a ocel** s cílem zjednodušit a dále urychlit investice do výzkumu v odvětví oceli, včetně výzkumu týkajícího se obranného použití.

(³³) <https://www.eurofer.eu/issues/climate-and-energy/maps-of-key-low-carbon-steel-projects>.

(³⁴) V nich je podpora vyplácena na tunu skleníkových plynů, jejichž vzniku bylo zabráněno během provozu nízkouhlíkového zařízení, po odečtení ceny uhlíku.

(³⁵) Např. LIFE16 ENV/ES/000242 LIFE-2-ACID, LIFE16 ENV/IT/000231 LIFE 4GreenSteel, LIFE19 CCM/IT/001334 LIFE HEATLEAP.

Dále, jak bylo oznámeno v Dohodě o čistém průmyslu, bude v rámci pracovního programu na období 2026–2027 vyhlášena stěžejní výzva programu Horizont Evropa v hodnotě přibližně 600 milionů EUR na podporu projektů dozrálých pro fázi zavedení, včetně projektů v odvětví oceli a kovů.

Tato výzva doplní probíhající výzkumné úsilí financované v rámci programu Horizont Evropa v oblasti dekarbonizace včetně recyklačních technologií s cílem zlepšit oběhovost kovů v EU.

Evropské inovační centrum pro průmyslovou transformaci a emise (INCITE) zřízené podle směrnice EU o průmyslových emisích urychlí zavádění ekologických technologií pro průmyslovou transformaci. Zjištění centra INCITE budou sloužit jako podklad pro finanční podporu a investiční rozhodnutí veřejných orgánů, finančního sektoru a soukromých investorů.

V rozšiřovací fázi Komise v rámci Dohody o čistém průmyslu oznámila zřízení Banky pro dekarbonizaci průmyslu, jejímž cílem bude poskytnout financování ve výši 100 miliard EUR díky dostupným prostředkům z Inovačního fondu, dalším příjmům plynoucím z části systému ETS a revize programu InvestEU. Komise zahájí v roce 2025 pilotní aukci v hodnotě jedné miliardy EUR na dekarbonizaci klíčových průmyslových procesů v různých odvětvích včetně odvětví oceli a kovů, jejímž cílem bude podpořit dekarbonizaci a elektrifikaci průmyslu s využitím stávajících zdrojů z Inovačního fondu. Členské státy se vyzývají, aby kombinovaly podporu z Inovačního fondu s mechanismem aukce jako služby.

Ve všech programech financování bude věnována pozornost zjednodušení podmínek financování, aby se zredukovalo úsilí a znalosti potřebné k podání žádosti o veřejnou podporu. To pomůže získat přístup k těmto programům financování také malým a středním podnikům v daném odvětví.

Podpora konkrétních projektů prostřednictvím aktu o kritických surovinách

Hliník, měď a nikl, stejně jako mnoho legujících prvků používaných při výrobě oceli jsou zároveň kritickými surovinami. Proto se na ně vztahují ustanovení aktu o kritických surovinách, jehož cílem je uvolnit surovinový potenciál EU v celém hodnotovém řetězci, od průzkumu přes těžbu a zpracování až po recyklaci. Komise vyhlásí **v březnu 2025 první kolo vybraných strategických projektů, mimo jiné pro hliník, měď a nikl, v členských státech EU a partnerských třetích zemích**. Tyto projekty budou moci využívat zjednodušené povolovací postupy a Komise bude spolupracovat s členskými státy a s veřejnými a soukromými finančními institucemi s cílem zajistit přístup k financování těchto projektů a případně identifikovat odběratele.

Komise dále usiluje o zvýšení stability trhů se surovinami, aby se zabránilo přílišným výkyvům cen, které by mohly evropské projekty ohrozit. **Z agregační platformy pro sladění nabídky a poptávky**, která má být spuštěna v tomto roce, by mohla těžit i odvětví základních kovů, neboť se tím zvýší obchodní příležitosti a poskytne další dlouhodobá jistota transakcí.

Práce na zjednodušení právních předpisů

Odvětví oceli a kovů rovněž patří mezi nejvíce regulovaná průmyslová odvětví v EU. Regulační zátěž, které tyto podniky čelí, vyvíjí značný tlak na jejich zdroje a ubírá jim čas potřebný k plnění hlavních cílů jejich podnikání, zejména v případě malých a středních

podniků. Pro konkurenceschopnost odvětví oceli a kovů v EU je důležité tuto překážku řešit. Dne 26. února 2025 přijala Komise první dva nové návrhy, tzv. souhrnné balíčky zjednodušujících opatření, která omezí byrokracii a zjednoduší pravidla EU. Další opatření budou přijata ještě letos.

Opatření:
Ve 4. čtvrtletí roku 2025 Komise navrhne v rámci aktu o akceleratoru dekarbonizace průmyslu zavést kritéria odolnosti a udržitelnosti s cílem posílit výrobu čistých výrobků vyráběných v EU.
Ve 4. čtvrtletí roku 2025 Komise navrhne reformu Výzkumného fondu pro uhlí a ocel .
S ohledem na budoucí Banku pro dekarbonizaci průmyslu zahájí Komise v roce 2025 pilotní aukci v hodnotě 1 miliardy EUR na podporu dekarbonizace průmyslu a elektrifikace klíčových průmyslových procesů v různých odvětvích, a to v kombinaci se stávajícími zdroji z Inovačního fondu, čímž se usnadní také elektrifikace průmyslových procesů v odvětví oceli a kovů. Členské státy se vyzývají, aby kombinovaly podporu z Inovačního fondu s mechanismem aukce jako služby.
V letech 2026 a 2027 Komise vyhlásí stěžejní výzvy v rámci Výzkumného fondu pro uhlí a ocel .

7. SPOLUPRÁCE PŘI PROVÁDĚNÍ SPRAVEDLIVÉ TRANSFORMACE

Řešení konkurenceschopnosti, výzev v sociální oblasti a v souvislosti s dekarbonizací odvětví kovů bude vyžadovat úzkou a intenzivnější interakci všech zúčastněných stran. Komise bude situaci v odvětví, jeho odolnost a probíhající dekarbonizaci a případné potřebné úpravy politik průběžně **sledovat** v dialogu s odvětvím, sociálními partnery a spolunormotvůrci.

Realizace cesty transformace pro odvětví kovů poskytne stálý prostor pro dialog mezi průmyslem, odbory a dalšími zúčastněnými stranami. Mandát skupiny na vysoké úrovni pro energeticky náročná odvětví bude obnoven na další čtyřleté období, aby bylo možné tuto činnost realizovat. Poskytne platformu pro sledování nejnovějšího vývoje v otázkách souvisejících s konkurenceschopností a dekarbonizací odvětví kovů, jako jsou náklady na energii, potřebné dovednosti a celosvětové nadměrné kapacity.

Odvětví oceli a kovů jsou nepostradatelná pro průmyslovou strukturu Evropy, pro naši odolnost, hospodářskou bezpečnost, obranu a sociální stabilitu. Komise vyzývá Evropský parlament, Radu a všechny relevantní zúčastněné strany, aby při provádění tohoto akčního plánu spolupracovaly, abychom zachovali a posílili výrobní kapacity v Evropě a zajistili stabilní a spolehlivé dodávky pro naše klíčová odvětví včetně obranného průmyslu.